

Musikkens virkning, 2011: Ny kunnskap om musikkterapi

Fredag 2. desember 2011, kl. 09.00-16.30

Sted: Auditoriet i VilVite (Thormøhlens gt 51, Bergen)

Konferansen **Musikkens virkning** arrangeres i år for fjerde gang. Nytt av året er at konferansen vinkles med et spesielt tema. For 2011 er temaet ”Ny kunnskap om musikkterapi.” Temaet er valgt fordi faget er i rask vekst og utvikling i regionen og fordi deltakerne på konferansen vil bli gitt mulighet til å overvære førpremieren på VilVite sin nye temautstilling om musikkterapi.

Foredragene vil på en lettfattelig måte presentere viktige funn og tendenser innen nasjonal og internasjonal musikkterapiforskning. Konferansen er åpen for fagpersoner og ledere i helsevesenet, for studenter og ansatte ved musikkutdanningsinstitusjonene og for andre interesserte. Konferansen blir variert og mangfoldig, med veksling mellom foredrag, levende musikk, film, litteraturutstilling og temaustilling på Vilvite. Refleksjoner over nye forskingsfunn om hvordan musikk og helse henger sammen, vil kunne utfordre våre forestillinger om hva musikk er og hvorfor vi synes den er viktig. Konferansens tema inviterer derfor til tverrfaglig diskusjon, også innen de ulike musikkdisipliner.

Konferansen er gratis. Det blir servert lunsj og kaffe. For påmelding gå til www.gamut.no eller kontakt Rune Rolvsjord, rune.rolvsjord@uni.no; tlf 9711 9246 **innen 21 november**.

Konferansen kan også være behjelpelig med overnatting. Ta kontakt med Rune Rolvsjord innen **21 november** hvis det er aktuelt.

Arrangører: Musikknett Vest og Griegakademiet, Universitetet i Bergen, i samarbeid med Holbergdagene

Musikknett Vest er et samarbeidsforum for musikkfaglige miljøer ved institusjoner innen høyere utdanning på Vestlandet. Følgende institusjoner er med i samarbeidet: Høgskolen i Bergen, Høgskulen i Sogn og Fjordane, Høgskulen Stord/Haugesund, Høgskulen i Volda, NLA Høgskolen i Bergen, Universitet i Bergen og Universitetet i Stavanger.

Musikkens virkning

Innen for en lang rekke fag har det de siste år vært en sterkt økende interesse for å studere musikkens virkning og for å sette selve begrepet under lupen. De musikkfaglige kunnskapstradisjonene som er representert i Musikknett Vest er ikke noe unntak i så måte. Musikkens virkning er opplagt et sentralt tema innen musikkpedagogikk og musikkterapi, men også for utøvende musikere og musikkvitere dukker temaet opp, for eksempel i forhold til musikkverkets virkningshistorie og framføringssituasjonens mange relasjoner. Dette peker tilbake til gamle diskusjoner i europeisk kulturhistorie. Mange vil kjenne passasjer av Platon (Staten) om instrumentenes, toneartenes og rytmenes påvirkningskraft.

Musikere på 16- og 1700-tallet formulerte teorier om musikkens virkning, med støtte i retorikken og affektlæren (humoralpatologien). Descartes *Les Passions de L'ame* (1646) ble viktig i den sammenheng. Enkelte leger var også opptatt av musikkens helbredende eller skadelige egenskaper, f.eks. 1700-tallsmedisineren Ernst Anton Nicolai, som utgav boken *Die Verbindung der Musik mit der Artzneygelahrheit* (1745). La oss også nevne Ludvig Holberg, som i første levnedsbrev forteller historien om da han i 1716 kom fra Paris til Amsterdam, syk av malaria, uten at leger kunne kurere ham. I Amsterdam traff han noen musikere som han kjente fra før. ”De laante mig et instrument, og vi spillede og hyggede oss hele Dagen til langt ud paa Natten”. Dagen etter var feberen borte og han konkluderer: ... ”på den Maade blev jeg, som ikke kunne kureres ved Medikamenter, helbredt ved Musik”.

Den klassiske forestillingen om at musikkens virkning er reell og til og med forutsigbar, har stått sterkt i flere kulturer også senere. Innenfor politisk propaganda er eksemplene mange og til tider groteske. Nazistene sendte i 1942 ut direktiv om musikken på restauranter med den hensikt å begrense bruken av nedbrytende foxtrotrytmer, synkoperinger, pizzicato, improvisasjon og innslag med saksofoner og andre instrumenter ”fremmed for tysk ånd”.

Forestillinger om musikkens virkning forteller oss mye om musikkbegrep og verdier mer generelt. Det er fortsatt nødvendig å holde diskusjonen om musikkens virkning gående. Tema for konferansen i 2011 er altså ”Ny kunnskap om musikkterapi”. Senere års konferanser vil nærme seg spørsmålet om musikkens virkning ved hjelp av andre tematiske vinklinger.

Program, 2. desember, 2011

08.30 **Coffee starter**

09.00 **Life music**

Music therapy students from the Grieg Academy, the University of Bergen

09.10 **Opening and welcome**

Brynjulf Stige, the Grieg Academy, the Univ. of Bergen and GAMUT, Uni Health, Uni Research

Part 1: Music Therapy in the Hospital

09.20 **The recent Cochrane review on music therapy, cancer, and coping**

Joke Bradt, Department of Creative Arts Therapies, Drexel University, Philadelphia

09.40 **“Swing in my brain” – Active music therapy with people with Multiple Sclerosis.**

Wolfgang Schmid, the Grieg Academy, the University of Bergen

10.00 **The recent Cochrane review on music therapy for acquired brain injury**

Joke Bradt, Department of Creative Arts Therapies, Drexel University, Philadelphia

10.20 **Discussion and comments**

10.40 **Coffee break**

Del 2: Musikkterapi, psykisk helsevern og psykisk helsearbeid

11.00 **Nye kvantitative funn om effekten av musikkterapi i psykisk helsevern**

Christian Gold, GAMUT, Uni helse, Uni Research

11.20 **Forskning på brukerperspektiv og brukervedvirkning innen musikkterapi i psykisk helsearbeid**

Randi Rolvsjord, Griegakademiet – Institutt for musikk, Universitetet i Bergen

11.40 **Diskusjon og kommentarer**

12.00 **VilVite presenterer utstillingen ”Samspill – en utstilling om musikkterapi”**

12.10 **Lunsj, litteraturutstilling og førpremiere på ”Samspill – en utstilling om musikkterapi”**

Del 3: Musikkterapi som universitetsfag

13.20 **Leende musikk**

Musikkterapistudenter fra Griegakademiet – Institutt for musikk, Universitetet i Bergen

13.30 **Ny informasjonsfilm om musikkterapi**

Førpremiere

13.40 **Kort refleksjon og diskusjon: Musikkterapiens identitet som musikkfag og helserelatert fag**

13.50 **UiBs nye femårige masterprogram i musikkterapi**

Simon Gilbertson, Griegakademiet – Institutt for musikk, Universitetet i Bergen

14.00 **Praksisutvikling og forskeropplæring/doktorgradstilbud innen musikkterapifeltet**

Brynjulf Stige, Griegakademiet – Institutt for musikk, UiB og GAMUT, Uni helse, Uni Research

14.10 **Kort kaffepause**

Del 4: Samfunnsmusikkterapi

14.30 **Musikkterapi og uro som fenomen og problem i barnehagen**

PhD-stipendiat Anna Helle-Valle

14.50 **Musikk – fortelling – fellesskap: samfunnsmusikkterapi i barnevernet**

PhD-kandidat Viggo Krüger

15.10 **Musikkterapi som frihetspraksis innen kriminalomsorgen**

PhD-stipendiat Lars Tuastad

15.30 **Musikkinnslag av “Me and the Bandits” – et aksjonsforskningsprosjekt m/PhD-stipendiat Lars Tuastad og band.**

Presentasjon av foreleserne

Joke Bradt, PhD, is Associate Professor in the PhD program in Creative Arts Therapies in the School of Nursing and Health Professions at Drexel University, Philadelphia. She received her PhD in Health Studies and her Master's in Music Therapy from Temple University, Philadelphia. Dr. Bradt's clinical work has focused on the use of vocal/instrumental improvisation and songwriting with medical patients, in particular people with chronic pain and chronic illness. She has expertise in conducting systematic reviews and, as such, has been the lead author of 6 Cochrane Systematic Reviews. Dr. Bradt currently is an Associate Editor of the *Nordic Journal of Music Therapy* and serves on the editorial board of several international journals. She has presented her clinical work and research findings extensively at national and international conferences. E-mail: jbradt@drexel.edu

Simon Gilbertson, PhD, is Associate Professor and Program Coordinator of the integrated MA in Music Therapy at the Grieg Academy, University of Bergen. Between 2007 and 2010 he was lecturer and assistant course director of the MA in Music Therapy, Irish World Academy of Music and Dance, University of Limerick, Ireland. Since qualifying in 1993, Simon has worked with children and adults with cancer, unique developmental biographies, and neurological illness/trauma in the UK and Germany. His research interests are neuro-social trauma and rehabilitation, social synesthesia and the senses. He has published articles in diverse journals and a book, *Music Therapy and Traumatic Brain Injury: A Light on a Dark Night* with David Aldridge. He is associate editor for the *Nordic Journal of Music Therapy* and reviewer for six international journals. Simon is the regional liaison for Europe for the World Federation of Music Therapy. Email: simon.gilbertson@grieg.uib.no

Christian Gold, PhD, is Principal Researcher at GAMUT, Uni Health, Uni Research, and Professor at the University of Bergen, Norway. He is also Adjunct Professor and serves on the PhD Board at the Dept. of Communication and Psychology at Aalborg University, Denmark. In addition he is presently the Editor-in-Chief of the *Nordic Journal of Music Therapy*. Gold completed his music therapy training at the Vienna University of Music and Performing Arts in 1996, and received his PhD from Aalborg University in 2003. He still runs a private music therapy practice in Vienna where he mostly sees adolescents with mental disorders and behavioural problems. His main research interests include the methodology and application of rigorous outcome research in music therapy for people with mental disorders. He is particularly interested in developing the still too rare combination of "hard" research methods (i.e. randomised controlled trials and systematic reviews) and "soft" therapy methods (i.e. process-oriented and psychotherapeutic music therapy). In addition, he is also interested in research that helps to bridge the gap between clinical understanding and therapy outcomes (i.e. process-outcome research). Epost: christian.gold@grieg.uib.no

Anna Helle-Valle er stipendiat i musikkterapi ved Griegakademiet, Universitetet i Bergen. Hun var ferdig utdannet psykolog ved UiB i 2010, og startet på sin doktorgrad i august 2011. Helle-Valle forsker på uro i pedagogisk kontekst, med musikkterapi som en arena der dette kan uttrykkes og forstås. Hun er opptatt av barns uro som fenomen som strekker seg fra normalitet til patologi. Ph.d.-prosjektet er et aksjonsforskningsprosjekt, som i samarbeid med praksisfeltet tar sikte på å utvikle musikkterapitilbudet i barnehagen. Prosjektet bygger på et faglig samarbeid mellom GAMUT, Allmennmedisinsk forskningsenhet, Regionalt kunnskapssenter for barn og unge, Vest, og Pedagogisk Fagsenter, Fana. Epost: anna.helle-valle@grieg.uib.no

Viggo Krüger er PhD-stipendiat i musikkterapi ved Griegakademiet, Universitetet i Bergen, vikar i delstilling ved musikkterapistudiet samme sted og dessuten musikkterapeut ved Aleris Ungplan. Han har som musikkterapeut i flere år arbeidet med musikkverksted innen barnevernet og ut fra det utviklet revyprosjektet "Kom nærmere". Høsten 2011 innleverer Krüger doktoravhandlingen "Musikk – Fortelling – Fellesskap", om samfunnsmusikkterapeutisk praksis i kontekst av barnevernsarbeid. I avhandlingen legger Krüger vekt på å få fram ungdommenes fortellinger om egne erfaringer og å utvikle en forståelse av musikkterapeutisk praksis som både er informert av et rettighetsperspektiv (barnekonvensjonen) og av sosiokulturell læringsteori. Epost: viggo.kruger@grieg.uib.no

Randi Rolvsjord, PhD, er førsteamanuensis i musikkterapi ved Griegakademiet, Universitetet i Bergen. Rolvsjord har arbeidet som musikkterapeut innen psykiske helsevern og eldreomsorg. Hun har doktorgrad fra Aalborg Universitet på temaet ressursorientert musikkterapi i psykisk helsearbeid. Hennes publikasjoner omfatter for øvrig bøker og artikler om tema som musikkterapiteori, empowerment, musikkterapi i psykisk helsearbeid og feministiske perspektiver. Epost: randi.rolvsjord@grieg.uib.no

Brynjulf Stige er professor i musikkterapi ved Griegakademiet, UiB, og forskingsleiar for GAMUT, Uni helse, Uni Research. Han vart utdanna musikkterapeut ved Østlandets Musikkonservatorium i 1983 og har sidan arbeidd med oppbygginga av eit vestnorsk fagmiljø i musikkterapi, først i Sogn og Fjordane og i dei seinare åra ved Uni Research og Universitetet i Bergen. Stiges forskingsområde omfattar samfunnsmusikkterapi, inkludering og marginalisering, musikkterapi og eldre, musikk og folkehelse og musikkterapiteori. Han har etablert to vitenskaplege tidsskrift, *Nordic Journal of Music Therapy* i 1992 og *Voices: A World Forum for Music Therapy* i 2001. Stige har vidare publisert ei rekkje artiklar og sju bøker, derav *Where Music Helps. Community Music Therapy in Action and Reflection* (2010, med Gary Ansdell, Cochavit Elefant og Mercedes Pavlicevic) og *Invitation to Community Music Therapy* (2012, med Leif-Edvard Aarø). Epost: brynjulf.stige@rieg.uib.no

Wolfgang Schmid, PhD, is Associate Professor at the Grieg Academy, University of Bergen.

Schmid did his music studies at the Musikhochschule in Munich followed by post-graduate studies in Music Therapy at the University of Witten/Herdecke (Germany). From 1996-2008 he was a lecturer in the music therapy training course (MA) at the University of Witten/Herdecke combining music therapy practice, research and lecturing. From 2010-2011 he worked at the German Centre for Neurodegenerative Diseases in Witten, which is an interdisciplinary centre conducting dementia research. Schmid's experiences as a music therapy practitioner in hospitals cover a wide range of clinical areas, e.g. music therapy in neurology, neurological rehabilitation, and intensive care units. In 2005 he completed his PhD dissertation on active music therapy in the treatment of Multiple Sclerosis. This work received the research award of the Stiftung Lebensnerv Berlin e.V. for psychosomatic research in the field of Multiple Sclerosis in 2007. Later publications include work on home-based music therapy and music therapy for persons with dementia. Email: wolfgang.schmid@rieg.uib.no

Lars Tuastad er PhD-stipendiat i musikkterapi ved Griegakademiet, Universitetet i Bergen. Han har sidan år 2000 jobba som musikkterapeut ved Bergen Fengsel og vore tilknytt det landsdekkande prosjektet "Musikk i fengsel og frihet – Hordaland". Våren 2008 leverte han saman med musikkterapikollega Roar Ruus Finsås inn ei masteroppgåve som omhandla sentrale aspekt ved dette arbeid. I PhD-studiet vil Tuastad forske vidare på musikkterapi innan kriminalomsorga. Målsetjinga er å få meir kunnskap om bruk av rockebandet sett ut i frå eit samfunnsmusikkterapeutisk perspektiv. Forskingsområde vil i tillegg omfatte tema knytt til inkludering og marginalisering, musikk og folkehelse og musikkterapiteori. Epost: lars.tuastad@rieg.uib.no